

ITMS kód Projektu: 26140230002
ITMS kód Projektu: 26120130002

mpc
METODICKO-PEDAGOGICKÉ CENTRUM

Európska únia
Európsky sociálny fond

Moderné vzdelávanie pre vedomostnú spoločnosť / Projekt je spolufinancovaný zo zdrojov EÚ

Prioritná os:	Prioritná os 2 – Ďalšie vzdelávanie ako nástroj rozvoja LZ Prioritná os 4 – Moderné vzdelávanie pre vedomostnú spoločnosť BSK
Opatrenie:	2.1 Podpora ďalšieho vzdelávania 4.2 Zvyšovanie konkurencieschopnosti Bratislavského kraja prostredníctvom rozvoja terciárneho a ďalšieho vzdelávania
Prijímateľ:	Metodicko-pedagogické centrum
Názov projektu:	Profesijný a kariérový rast pedagogických zamestnancov
Kód ITMS projektu:	26140230002, 26120130002
Aktivita:	2.2 Tvorba a akreditácia programov kontinuálneho vzdelávania PZ a OZ

Program kontinuálneho vzdelávania

Kritériá hodnotenia slohových prác

Ing. Henrieta Crkoňová

Metodicko-pedagogické centrum, Bratislava

Názov vzdelávacieho programu: **Kritériá hodnotenia slohových prác**

Zdôvodnenie vzdelávacieho programu:

Predmet slovenský jazyk a literatúra sa skladá z troch rovnocenných zložiek: z literatúry, jazyka a slohu. Jazyk a sloh, ktoré tvoria jeho jazykovú časť, „sa zaoberajú problematikou jazyka ako nástroja myslenia a komunikácie medzi ľuďmi. Jazyk je vnímaný ako potenciálny zdroj osobného a kultúrneho obohatenia človeka“ (Vzdelávací štandard zo slovenského jazyka a literatúry pre druhý stupeň základných škôl a 1. – 4. ročník gymnázií s osemročným štúdiom).

V slohovej zložke predmetu sa na 2. stupni základnej školy a na strednej škole kladie veľký dôraz, okrem vlastnej produkcie ústnych prejavov, aj na vlastnú produkciu písaných prejavov samotnými žiakmi. Žiaci píšu každý polrok kontrolnú písomnú prácu z vybraných slohových útvarov konkrétne stanovených vo vzdelávacích štandardoch.

V požiadavkách na jazykové zručnosti maturanta sú v rámci slohu sformulované ciele: *prakticky zvládnuť základné slohové útvary, pri tvorbe slohových útvarov postupovať podľa etáp slohotvorného procesu, vo vlastných jazykových prejavoch dodržiavať pravidlá a požiadavky morfológie, syntaxe, sémantiky, ortografie, ortoepie, využívať bohatstvo lexiky a frazeológie.* (Cielové požiadavky na vedomosti a zručnosti maturantov zo slovenského jazyka a literatúry).

Písomnou formou internej časti maturitnej skúšky sú *centrálne pripravené súbory štyroch tém alebo východiskové texty a určené žánrové formy, v rámci ktorých má žiak preukázať komplexnosť ovládania spisovného jazyka, mieru tvorivosti v písomnom prejave a celkovú vzdelanosť a kultúrnosť v miere vychádzajúcej z cieľových požiadaviek (vyhláška Ministerstva školstva 318/2008 Z. z. o ukončovaní štúdia na stredných školách).*

Na objektívne posudzovanie maturitných prác boli vypracované kritériá hodnotenia slohových prác, ktoré sú pre stredoškolských učiteľov slovenského jazyka a literatúry záväzné, a to aj pri hodnotení kontrolných slohových prác. Kritériá hodnotenia sú ľahko aplikovateľné aj na opravu slohových prác na druhom stupni základnej školy, a teda sú vhodné aj pre učiteľov slovenského jazyka a literatúry učiacich na tomto stupni základnej školy.

Aby sa „slovenčinárska obec“ pri hodnotení slohových prác zjednotila a tým ho zobjektivovala, bolo potrebné, aby vznikol vzdelávací program, ktorý je zameraný na kritériá hodnotenia slohových prác a je určený pre učiteľov slovenského jazyka a literatúry na druhom stupni základných škôl a na stredných školách.

Vzdelávací program reflektuje všetky zistené skutočnosti a ponúka pedagogickým zamestnancom inováciu ich profesijných zručností v oblasti slohovej zložky predmetu slovenský jazyk a literatúra.

Druh kontinuálneho vzdelávania:

Inovačné vzdelávanie

Forma kontinuálneho vzdelávania:

Kombinovaná forma – prezenčná a dištančná

Ciele vzdelávacieho programu:

Hlavný cieľ:

Prehlbovať a inovovať predmetové kompetencie potrebné na aplikáciu nových poznatkov z oblasti slohu a jeho hodnotenia do výučby slovenského jazyka a literatúry a integrovať ich do vyučovacieho procesu na druhom stupni základných škôl a na stredných školách.

Špecifické ciele:

ITMS kód Projektu: 26140230002

ITMS kód Projektu: 26120130002

- Rozšíriť znalosti o inovované poznatky z oblasti slohu do vyučovacieho procesu v rámci predmetu slovenský jazyk a literatúra.
- Rozšíriť kompetencie učiteľov slovenského jazyka a literatúry o nové kritériá hodnotenia slohových prác.
- Rozvíjať zručnosť opraviť slohové práce na základe kritérií hodnotenia slohových prác.
- Rozšíriť kompetencie o schopnosť vedieť vysvetliť svoje postupy pri hodnotení slohových prác.
- Rozšíriť kompetencie o schopnosť a zručnosti implementovať získané poznatky do konkrétneho hodnotenia slohovej práce.
- Prehĺbiť kompetencie učiteľa slovenského jazyka a literatúry v slohovej zložke predmetu.

Obsah vzdelávacieho programu:

Modul 1 Inovované teoretické poznatky z oblasti slohu

Modul 2 Kritériá hodnotenia slohových prác – teória

Modul 3 Oprava konkrétnych slohových prác v rámci vybraných slohových útvarov a žánrov a ich vyhodnotenie

Téma	Forma	Časový rozsah
Modul 1		
A. Inovované teoretické poznatky z oblasti slohu		
- Slohové postupy (ich charakteristika a porovnanie):	prezenčná	1
a) informačný slohový postup		
b) opisný slohový postup		
c) rozprávací slohový postup		
d) výkladový a úvahový slohový postup		
- Slohový útvar a žáner:	prezenčná	2
Schéma tvorby konkrétneho textu		
Nový pohľad na vzťah medzi slohovým útvarem a žánrom		
- Hybridizácia jazykových štýlov a slohových postupov	prezenčná	1
- Slohotvorný (štýlotvorný) proces	prezenčná	1
Fázy tvorenia slohovej práce		
Koncept		
Čistopis		
- Charakteristika vybraných slohových postupov a žánrov	prezenčná	1
B. Tvorivá dielňa		
Oprava jednej vzorovej slohovej práce bez uplatnenia kritérií hodnotenia slohových prác a jej vyhodnotenie – skupinová práca	prezenčná	2
Dištančná forma, výstup:		
Výber dvoch konkrétnych kontrolných slohových prác rozličnej úrovne a rôznych slohových útvarov alebo žánrov jednotlivými účastníkmi vzdelávania (odovzdané písomne vo formáte A4, rozsahu cca 5 normostrán)	dištančná	4

<p>Modul 2</p> <p>A. Kritériá hodnotenia slohových prác – teória</p> <ul style="list-style-type: none"> - Vonkajšia forma - a) Vnútoraná forma <li style="padding-left: 20px;">b) Vnútoraná forma vybraných slohových útvarov a žánrov - Celkový dojem - Tabuľka na vyhodnotenie <p>B. Tvorivá dielňa</p> <ul style="list-style-type: none"> - Prezentácia konkrétnych kontrolných slohových prác z dištančnej formy jednotlivými účastníkmi vzdelávania - Výber dvoch najzaujímavejších kontrolných slohových prác z dištančnej formy vhodných na opravu na základe kritérií hodnotenia slohových prác – skupinová práca <p>Dištančná forma, výstup:</p> <p>Oprava dvoch spoločne vybraných kontrolných slohových prác z dištančnej formy (forma: tabuľka na vyhodnotenie a podrobný rozpis hodnotenia v rozsahu cca 1-2 normostrany)</p>	<p>prezenčná</p> <p>prezenčná</p> <p>prezenčná</p> <p>prezenčná</p> <p>prezenčná</p> <p>dištančná</p>	<p>2</p> <p>2</p> <p>2</p> <p>2</p> <p>2</p> <p>8</p>
<p>Modul 3</p> <p>Oprava konkrétnych slohových prác v rámci vybraných slohových útvarov a žánrov a ich vyhodnotenie</p> <p>A. Tvorivá dielňa</p> <ul style="list-style-type: none"> - Spoločné vyhodnotenie opravených vybraných kontrolných slohových prác z dištančnej formy – skupinová práca - Individuálna oprava lektorom dodaných slohových prác rôznej úrovne a rôznych útvarov a žánrov (umelecký opis, charakteristika, rozprávanie, beletrizovaný životopis) – praktická činnosť - Individuálna oprava lektorom dodaných slohových prác rôznej úrovne a rôznych útvarov a žánrov (úvaha, výklad, diskusný príspevok, slávnostný prejav) – praktická činnosť - Spoločné vyhodnotenie lektorom dodaných slohových prác rôznej úrovne a rôznych útvarov a žánrov – skupinová práca <p>Dištančná forma, výstup:</p> <p>Oprava jednej slohovej práce (ZŠ – 9. ročník, SŠ – maturitná práca) aj s jej podrobným vyhodnotením. Formát A4, rozsah cca 4-5 normostrán</p>	<p>prezenčná</p> <p>prezenčná</p> <p>prezenčná</p> <p>prezenčná</p> <p>dištančná</p>	<p>4</p> <p>6</p> <p>6</p> <p>6</p> <p>8</p>
<p>SPOLU hodín: 60, z toho 40 prezenčne/20 dištančne</p>		

Profil absolventa:

Absolvent vzdelávacieho programu **Kritériá hodnotenia slohových prác** dokáže integrovať inovované poznatky z oblasti slohu do hodnotenia konkrétnych slohových prác, a to s využitím jednotných, štátom stanovených kritérií hodnotenia slohových prác, vie ich prostredníctvom zobjektívizovať opravu slohov a zároveň je schopný pri hodnotení slohových prác spolupracovať s ostatnými členmi tímu tvoreného účastníkmi vzdelávania alebo učiteľmi slovenského jazyka a literatúry danej školy.

ITMS kód Projektu: 26140230002

ITMS kód Projektu: 26120130002

Rozsah vzdelávacieho programu:

60 hodín, z toho 40 hodín prezenčne a 20 hodiny dištančne

Trvanie vzdelávacieho programu:

najviac 12 mesiacov

Bližšie určená kategória, podkategória pedagogických zamestnancov; kariérový stupeň, kariérová pozícia:

Kategória pedagogických zamestnancov:

učiteľ

Podkategórie pedagogických zamestnancov:

Podkategória:

- učiteľ pre nižšie stredné vzdelávanie (učiteľ druhého stupňa základnej školy),
- učiteľ pre nižšie stredné odborné vzdelávanie, stredné odborné vzdelávanie, úplné stredné všeobecné vzdelávanie, úplné stredné odborné vzdelávanie a učiteľ pre vyššie odborné vzdelávanie (učiteľ strednej školy).

Kariérový stupeň: samostatný pedagogický zamestnanec,

pedagogický zamestnanec s prvou atestáciou,

pedagogický zamestnanec s druhou atestáciou

Kariérová pozícia: -

Vyučovaci predmet: slovenský jazyk a literatúra

Podmienky pre zaradenie uchádzačov na kontinuálne vzdelávanie:

Program kontinuálneho vzdelávania je určený pre kategóriu učiteľa v uvedených podkategóriách, ktorý spĺňa kvalifikačné predpoklady na vyučovanie predmetu slovenský jazyk a literatúra v súlade s vyhláškou MŠ SR č. 437/2009 Z. z. v znení neskorších predpisov a ktorý má absolvovaných **aspoň šesť mesiacov** pedagogickej činnosti (§ 35 ods. 10 zákona č. 317/2009 Z. z. v znení zákona č. 390/2011 Z. z.).

Spôsob prihlasovania: Písomná prihláška na kontinuálne vzdelávanie podpísaná uchádzačom.

Spôsob preukázania príslušnosti k cieľovej skupine:

Riaditeľ školy alebo školského zariadenia na prihláške potvrdzuje zaradenie pedagogického zamestnanca do kariérového stupňa, kategórie alebo podkategórie. Riaditeľovi školy potvrdzuje prihlášku zriaďovateľ.

Ak pedagogický zamestnanec nie je v pracovnom pomere alebo riaditeľ školy nepotvrdí zaradenie pedagogického zamestnanca do kariérového stupňa, kategórie alebo podkategórie, posúdi poskytovateľ oprávnenie na zaradenie pedagogického zamestnanca na základe príslušných dokumentov, ktoré pedagogický zamestnanec predloží poskytovateľovi.

Spôsob ukončovania vzdelávacieho programu:

Inovačné vzdelávanie sa ukončuje záverečnou prezentáciou a pohovorom pred trojčlennou skúšobnou komisiou vymenovanou poskytovateľom vzdelávania.

Požiadavky na ukončenie vzdelávacieho programu

1. Účasť najmenej 80 % z celkového rozsahu prezenčnej formy vzdelávania.
2. Odovzdané 3 dištančné úlohy v elektronickej podobe.

ITMS kód Projektu: 26140230002

ITMS kód Projektu: 26120130002

3. Pohovor z teoretickej časti jednotlivých modulov a úspešná prezentácia. V obsahu prezentácie sa očakáva podrobné zhodnotenie konkrétnej písomnej práce s využitím kritérií hodnotenia slohových prác vo forme PowerPoint prezentácie v rozsahu cca 12 -15 snímok.

Okruhy tém na pohovor:

Charakteristika vybraných slohových postupov a žánrov

Porovnanie vybraných slohových postupov a žánrov

Rozdiel medzi slohovým postupom a žánrom

Slohotvorný (štýlotvorný) proces

Kritériá hodnotenia slohových prác

Vnútoraná forma vybraných slohových útvarov a žánrov

Kritériá hodnotenia slohových prác podľa nových pravidiel (v súčinnosti s prezentovanou písomnou prácou)

Personálne zabezpečenie:

Lektori vzdelávacieho programu:

Učitelia pre kontinuálne vzdelávanie s aprobáciou slovenský jazyk a literatúra. Externí spolupracovníci, odborníci v problematike: pedagogickí zamestnanci z praxe s vysokoškolským vzdelaním druhého stupňa a minimálne prvou atestáciou s aprobáciou slovenský jazyk a literatúra. Lektori musia spĺňať podmienky Čl. 2 bodu 12 Smernice 18/2009-R.

Garant vzdelávacieho programu:

PhDr. Alexandra Húsková, Metodicko-pedagogické centrum, Ševčenkova 11, 850 05 Bratislava, učiteľ pre kontinuálne vzdelávanie s druhou atestáciou, aprobáciou slovenský jazyk a literatúra. Garant spĺňa kvalifikačné predpoklady v zmysle § 43 ods. 3 zákona č. 317/2009 Z. z. v znení zákona č. 390/2011 Z.z.

Finančné, materiálne, technické a informačné zabezpečenie

Financovanie vzdelávacieho programu:

Náklady spojené so vzdelávaním budú financované z národného projektu Profesionálny a kariérový rast pedagogických zamestnancov a prostriedkov rozpočtu MPC. V prípade viacdňových vzdelávacích podujatiach bude ubytovanie a stravovanie hradené iba z prostriedkov národného projektu Profesionálny a kariérový rast pedagogických zamestnancov.

Cestovné náklady účastníka vzdelávania hradí vysielajúca organizácia, resp. účastník sám.

Materiálne zabezpečenie:

Prezentačné vybavenie (tabuľa, flipchartový papier, baliaci papier, fixky).

Učebné zdroje (študijné texty, pracovné listy), k jednotlivým modulom – témam budú spracované lektormi vzdelávania.

Literatúra k jednotlivým modulom a témam bude účastníkom odporúčaná lektormi vzdelávania.

Technické a informačné zabezpečenie:

Notebook, CD prehrávač, reproduktory, dataprojektor pre lektora.

Návrh počtu kreditov

Spolu **15** kreditov.

12 kreditov za rozsah inovačného vzdelávania a 3 kredity za spôsob ukončenia vzdelávania.